

Dnr

Utbildningsverksamheten
Handläggare
Anneli Andersson
0952-142 01
anneli.andersson@sorsele.se

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

**Remissvar till promemorian En modern krisreglering för
verksamheter på skolområdet**
(Diarienummer: U2024/0220)

Sorsele kommun yttrar sig som kommunal huvudman i följande remissvar.

Sammanfattning av Sorseles utlåtande:

Sorsele kommun stöttar remissförslaget. Det behövs en uppdatering inom området krisreglering inom utbildningsområdet som utgår utifrån nuvarande förutsättningar inom skolsystemet för att kunna hantera både kortvariga och långvariga kriser för att möjliggöra utbildning så långt som är möjligt.

Samtidigt behövs det med förändrade och tydliggörande krav på inom områden även tillskjutas ekonomiska medel och stöd i form av kompetens för att kunna möta de krav och förväntningar som presenteras i förslaget. Sorsele kommun vill där särskilt trycka på de faktiska förutsättningarna hos en kommun som är stor till ytan men få till antalet innevånare att organisera och förbereda sig för sådana omställningar.

Ärendebeskrivning:

Denna promemoria innehåller förslag som syftar till att modernisera författningsregleringen av verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap.

Av utredningens direktiv framgår att utredningen ska se över och modernisera författningsregleringen av verksamheter inom skolväsendet vid extraordinära händelser i fredstid, krigsfara och krig. I arbetet med översynen och förslaget till ny förordning har utredningen valt att istället använda sig av begreppen fredstida krissituationer och höjd beredskap, vilket redogörs för närmare i avsnitt 5.2. Samtliga begrepp används dock för tydlighets skull i promemorian eftersom en del av referensmaterialet hänför sig till äldre utredningar och bestämmelser.

I arbetet med översynen ska överväganden göras kring enskilda huvudmäns ansvar vid höjd beredskap. De föreskrifter som reglerar olika skolformers verksamhet vid krig och krigsfara är inte anpassade till hur verksamheter på skolområdet är organiserade i dag, till exempel omfattas inte enskilda huvudmän. Vidare är det av stor vikt att samhället vid såväl fredstida krissituationer som höjd beredskap så långt som möjligt kan tillgodose behovet av omsorg för barn vars vårdnadshavare har uppgifter i samhällsviktig verksamhet, behovet av och rätten till utbildning och behovet av kompetensförsörjning.

I promemorian föreslås en ny förordning om verksamheter på skolområdet vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Förordningen ersätter de två nu gällande förordningarna på området och ska tillämpas vid en fredstida krissituation eller när regeringen har beslutat att det råder höjd beredskap.

Förslagen inkluderar även ändringar i skollagen (2010:800) som möjliggör författningsreglering av samtliga huvudmäns uppgifter och ansvar vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Bland annat

Dnr

Utbildningsverksamheten
Handläggare
Anneli Andersson
0952-142 01
anneli.andersson@sorsele.se

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

införs en möjlighet att vid fredstida krissituationer tillfälligt stänga verksamheter på skolområdet och en bestämmelse som rör planläggning av skolverksamheten inför fredstida krissituationer och höjd beredskap. Ett bemyndigande införs också som ger regeringen möjlighet att meddela föreskrifter avseende enskilda huvudmäns uppgifter under höjd beredskap. Förslagen i promemorian syftar i huvudsak till att möjliggöra för skolhuvudmän att under fredstida krissituationer eller höjd beredskap fortsätta att bedriva skolverksamhet, detta genom att bland annat göra avvikelser från ordinarie föreskrifter och övergå till fjärr- eller distansundervisning. Flera av bestämmelserna från de gällande förordningarna överförs till den nya förordningen, men i ett omarbetat utförande.

Utredningen föreslår vidare att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska fastställa vilka utbildningar som är att betrakta som samhällsviktig verksamhet och som särskilt ska prioriteras i gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning på gymnasialnivå vid fredstida krissituationer och höjd beredskap. Utredningen lämnar även förslag om att kommunen vid fredstida krissituationer och höjd beredskap ska ges ett samordningsansvar för kommunikation med och information till samtliga huvudmän som bedriver verksamhet på skolområdet.

Vidare föreslås att ett nytt begrepp införs i skollagen, allvarliga störningar av lokal art, som är tänkt att tillämpas vid krissituationer som inte uppfyller kriterierna för en fredstida krissituation men ändå påverkar huvudmäns möjligheter att bedriva undervisning i lokalerna.

Med anledning av att relevanta bestämmelser i lag (2020:148) om tillfällig stängning av verksamheter på skolområdet vid extraordinära händelser i fredstid överförs till skollagen föreslår utredningen att den förstnämnda lagen ska upphävas.

Det har inte funnits några egentliga alternativa lösningar till utredningens förslag. Behovet av en moderniserad reglering är tydlig bland annat eftersom den befintliga regleringen inte omfattar samtliga huvudmän och inte heller är anpassad till de tekniska möjligheter som i dag finns att tillgå.

Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Remissvaret ska senast **13 januari 2025** skickas via mejl till Regeringskansliet.

Här följer Sorseles remissvar till promemorian:

Sorsele kommun stöttar förslaget då det behövs ett förtydligande av vilka ansvarsområden och vilket handlingsutrymme som ligger på kommunala huvudmän och fristående huvudmän inom området krisreglering. Dock innebär förtydligandet en påverkan på utbildningsområdet och kanske särskilt de mindre kommunerna såsom Sorsele kommun då den räknas som den tredje minsta till antalet innevånare men till ytan hamnar på 14:e plats bland Sveriges största kommuner.

Förslaget kommer att påverka kommunen både ekonomiskt och organisatoriskt. För att kunna genomföra de uppdrag och ansvar som lyfts fram i remissen kommer det behövas tillskjutas riktade

Dnr

Utbildningsverksamheten
Handläggare
Anneli Andersson
0952-142 01
anneli.andersson@sorsele.se

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

medel och det finns behov av förstärkt stöd kompetensmässigt och utbildningsmässigt via exempelvis Skolverket och MSB.

Gällande tillskjutande av riktade medel vill Sorsele kommun särskilt trycka på vikten att medel fördelas utifrån geografiska förutsättningar och inte utifrån antalet innevånare. I kommunen finns det två grundskolor utanför centralorten, varav en med nästan 9 mils avstånd till Sorsele centralort och det finns tre förskolor utanför Sorsele centralort. Om än några av de skolorna har relativt få barn och elever så är ansvaret på Sorsele kommun som huvudman det samma som de skolor som finns i Sorsele centralort.

Förslaget kommer även innebära ökad administrativ belastning inte minst hos skolledningen som redan i nuläget är ganska liten till antalet och med få stödpersoner både inom skolan men få även övergripande i kommunen. Där vill vi trycka på fortsatt stöd via Skolverket och MSB men även möjligheten till processtöd via Sveriges kommuner och Regioner (SKR) samt utökad stöd via Länsstyrelsen för att säkerställa likvärdigheten. Även ett förtydligande kring förutsättningarna kring fjärr- och distansundervisning från Skolinspektionen för att göra övergången till den typen av undervisningsform snabb och smidig administrativt.

Som en sista aspekt från Sorsele kommun kopplat till denna remiss så vill vi synliggöra kommunen som helt och hållet saknar egen gymnasieskola i kommunen utan våra elever i gymnasieålder är antingen inackorderade i andra kommuner eller dagpendlar för att fullgöra sin gymnasieutbildning. Precis som under pandemin där skolor tillfälligt stängdes och det uppstod vissa problem så kan vi stå inför samma situation i ett mer varaktigt krisläge, där finns det en utmaning i att säkerställa rätten till utbildning utifrån rådande geografiska förutsättningar.

Pia Sjöberg
Kommunstyrelsens ordförande

Anneli Andersson
Skolchef